

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 26. novembrī
(OR. en)

14307/21

ESPACE 116
MARE 32
RECH 537
COMPET 864
MI 888
IND 366
ENV 929
EU-GNSS 48
TRANS 703
TELECOM 432
ENER 529
EMPL 516
CSDP/PSDC 607
CFSP/PESC 1141

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Datums: 2021. gada 26. novembris

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: 13843/21

Temats: Space for everyone

- Council conclusions (adopted on 26/11/2021)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par kosmosu ikvienam, kurus Padome pieņēma 3830. sanāsmē, kas notika 2021. gada 26. novembrī.

Padomes secinājumi par kosmosu ikvienam

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT

- A. Līgumu par Eiropas Savienības darbību, kurā ir noteikta ES kompetence kosmosa jomā ¹;
- B. Padomes 2017. gada 30. maija secinājumus "Kosmosa stratēģija Eiropai" ², kuros Komisija un dalībvalstis tiek mudinātas strādāt kopā ar attiecīgajiem rīcībspēkiem, lai atvieglotu inovāciju un izstrādi tādās jomās kā kosmosa lietotnes, uzņēmējdarbības iespējas, informēšanas pasākumi, kā arī rūpnieciskās spējas, cita starpā arī "*New Space*" uzņēmumiem un iniciatīvām, MVU, jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem;
- C. Padomes 2019. gada 28. maija secinājumus "Kosmoss kā veicinātājs" ³, kuri apstiprināti devītajā Kosmosa padomē un kuros atzīts, ka kosmosa aina patlaban piedzīvo būtisku pārveidi, ka šī joma sasniedz aizvien lielāku briedumu un ka to iespaido jauni rīcībspēki, piemēram, valstis un jo īpaši jauni privātā sektora dalībnieki, kuri pirmo reizi iesaistās kosmosa darbībās;
- D. Padomes 2020. gada 4. jūnija secinājumus "Kosmoss ilgtspējīgai Eiropai" ⁴, kuros atzīta būtiskā nozīme, kāda ilgtermiņa ilgtspējīgās izaugsmes, digitālās pārkārtošanās un zaļās pārkārtošanās ziņā ir kosmosam;

¹ Jo īpaši 4. panta 3. punkts un 189. pants.

² Dok. 9817/17.

³ Dok. 9713/19.

⁴ Dok. 8512/20.

- E. Padomes 2020. gada 20. novembra secinājumus "Ievirzes attiecībā uz Eiropas ieguldījumu globālās kosmosa ekonomikas pamatprincipu izveidē" ⁵, kuri apstiprināti desmitajā Kosmosa padomē un kuros izcelts, ka Eiropas kosmosa nozare ļauj Eiropai piedalīties kosmosa ekonomikas globālajā izaugsmē un sniegt tajā ieguldījumu;
- F. Komisijas 2021. gada 22. februāra paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Rīcības plāns sinerģiju veicināšanai starp civilo, aizsardzības un kosmosa nozari", kurā uzsvērtā nepieciešamība pastiprināt papildināmību starp attiecīgajām Savienības programmām un instrumentiem, lai palielinātu investīciju efektivitāti un rezultātu iedarbīgumu;
- G. Padomes 2021. gada 28. maija secinājumus "*New Space* cilvēkiem" ⁶, kuros uzsvērts, cik *New Space* sektors ir svarīgs inovatīvai, noturīgai un konkurētspējīgai Savienības kosmosa nozarei, kuros uzsvērtā tā ietekme uz Eiropas ekonomiku un tā potenciāls atbildēt uz Eiropas iedzīvotāju vajadzībām, tādējādi izveidojot Eiropas *New Space* pieejas pamatu, un kuros ir pausts aicinājums Komisijai un ES Kosmosa programmas aģentūrai (*EUSPA*) ar rīcības plāna starpniecību veicināt kosmosa pakalpojumu ieviešanu;

I. Ievads

1. ATZĪST sociālekonomiskos ieguvumus, ko Savienības kosmosa programma sniedz ar dažādiem *Galileo* un *Copernicus* pakalpojumu piedāvātajiem lietojumiem; tomēr ATZĪMĒ, ka Eiropas kosmosa nozares rūpnieciskās spējas ir sadalītas nevienmērīgi; un ATZĪST, ka MVU skaits valstīs ar lielu iedibināto kosmosa rūpniecisko bāzi pieaug straujāk nekā valstīs, kurās ir ierobežota kosmosa rūpnieciskā bāze vai kurās šādas bāzes vispār nav;

⁵ Dok. 12851/20.

⁶ Dok. 9163/21.

2. ATZĪST, ka *New Space* sektors maina rūpnieciskās uzņēmējdarbības modeļus kosmosa ekosistēmā, ietekmējot Eiropas rūpniecības konkurētspēju; ATZĪST, ka *New Space* veicina jaunu inovatīvu tehnoloģiju izstrādi un sniedz labumu dažādām nozarēm; un ATZĪMĒ, ka lejupējo darbību izstrāde sniedz jaunas uzņēmējdarbības iespējas visās dalībvalstīs;
3. ATZĪMĒ, ka pasaule saskaras ar daudzām globālām problēmām, piemēram, klimata pārmaiņām, biodaudzveidības zudumu, drošības problēmām, Covid-19 pandēmiju; un IZCEĻ, ka kosmos veicina minēto problēmu uzraudzības un seku mazināšanas pasākumus, palielinot sabiedrības noturību un spēju atgūties no krīzēm; PASVĪTRO jaunuzņēmumu, MVU un vidējas kapitalizācijas sabiedrību augsto inovatīvo spēju; un UZSVER, ka tie ir labāk jāiekļauj Eiropas kosmosa ekosistēmā gan augšupējos, gan lejupējos segmentos, tostarp, izmantojot pārrobežu sadarbību, lai reaģētu uz kosmosa nozares globālo problemātiku;
4. ATZĪST, ka kosmos ar saviem datiem, pakalpojumiem un lietojumiem daudzās dažādās nozarēs – piemēram, mobilitātes, savienojamības, lauksaimniecības, enerģētikas, finanšu vai veselības nozarē – atvieglo dzīvi 21. gadsimtā; un PASVĪTRO, ka kosmosa nozare ir viena no visstraujāk augošajām nozarēm Savienībā; bet ATZĪMĒ, ka tās izmantošanas un sniegto ieguvumu sadalījumu varētu uzlabot, lai attiecīgi sasniegtu visus Savienības iedzīvotājus, iestādes un uzņēmumus;
5. ATZĪST, ka kosmosa tehnoloģiju attīstība un kosmosa datu, pakalpojumu un lietojumu inovatīva izmantošana sniedz labumu arī drošībai un aizsardzībai un veicina Savienības stratēģisko autonomiju, vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku;

II. Eiropas *New Space* pieeja ar uzsvāru uz daudzveidīgu Eiropas kosmosa ekosistēmu

6. ATZĪST, ka Eiropas kosmosa ekosistēma ir ļoti daudzveidīga ar atšķirīgām kosmosa spējām dažādās dalībvalstīs; ATZĪST, ka, ņemot vērā *New Space* radītās izmaiņas kosmosa nozarē, arī dalībvalstis ar jaunām spējām kosmosa jomā var sniegt ieguldījumu kosmosa tehnoloģiju un lietojumu izstrādē; UZSVER – lai maksimāli palielinātu ieguvumus no Savienības investīcijām kosmosa nozarē, visām ieinteresētajām personām būtu jāvar izmantot pieejamās iespējas un piedalīties kosmosa nozares un starpnozares tirgu attīstībā;
7. PASVĪTRO, ka kosmosa nozare ir pievilcīga dažādām ieinteresētajām personām, sākot no lielajiem sistēmu integrētājiem, jaunuzņēmumiem, MVU un vidējas kapitalizācijas sabiedrībām līdz akadēmiskajām aprindām un pētniecības iestādēm, jo kosmosa tehnoloģijas kalpo par izstrādes un inovācijas veicinātāju; ATZĪMĒ, ka kosmosa nozares vēsturiskā attīstība, kuras rezultātā Eiropa atrodas vadošās pozīcijās kosmosa jomā, ir bijusi iemesls, kāpēc darbības koncentrējas konkrētās Savienības jomās; ATZĪST, ka Savienības interesēs ir sekmēt dažādu ieinteresēto personu vienlīdzīgāku dalību kosmosa projektos visās dalībvalstīs, pamatojoties uz to speciālajām zināšanām, kas garantēs līdzsvarotu izaugsmi un nodrošinās kosmosa ekosistēmas konkurētspēju; un ATZĪST dalībvalstu un Eiropas Kosmosa aģentūras (EKA) centienus šajā sakarā;
8. UZSVER, cik svarīgs Savienības stratēģiskajai autonomijai ir kosmos, vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku; un UZSKATA, ka Savienībai būtu jāturpina atbalstīt autonomu, drošu un rentablu spēju piekļūt kosmosam ciešā sadarbībā ar tās dalībvalstīm un EKA, jo īpaši Savienības kosmosa programmai izmantojot Eiropas palaišanas pakalpojumus un tādējādi veicinot to, ka vērtības ķēde paliek galvenokārt Savienībā;

9. UZSVER, ka ir svarīgi veicināt Savienības jaunuzņēmumu, MVU un vidējas kapitalizācijas sabiedrību, kā arī pētniecības organizāciju līdzdalību jaunu darbību izstrādē;
10. ATZINĪGI VĒRTĒ iniciatīvu *CASSINI*, kā arī *CASSINI* Sākuma un izaugsmes finansēšanas mehānismu saskaņā ar *InvestEU*, kam būtu jāatvieglo piekļuve riska kapitālam, jāatbalsta uzņēmējdarbības attīstība un jāpaātrina uzņēmumu izaugsme; UZSVER, cik svarīgi ir Komisijas un *EUSPA* centieni ar *CASSINI* starpniecību palielināt to sekmīgo jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu skaitu kosmosa nozarē visās dalībvalstīs, kuri komercializē kosmosa tehnoloģijas un pakalpojumus un tādējādi veicina Eiropas *New Space* ekosistēmas izveidi nolūkā sekmēt uzņēmējdarbību; un UZSVER, ka ir vajadzīga pieeja, kas ir koordinēta ar pašreizējām EKA darbībām, kuras vērstas uz to pašu mērķi;
11. IZCEĻ, cik svarīgi ir sadarbībā ar izcilu pētniecību attīstīt labas rūpnieciskās ekosistēmas un sekmēt prasmes dalībvalstīs, maksimāli izmantojot dažādas Savienības izstrādes finansēšanas shēmas, piemēram, Eiropas Sociālo fondu, *NextGenEU* un Atveseļošanas un noturības mehānismu;

III. Ceļā uz zaļu un ilgtspējīgu Savienību un digitālo pārkārtošanos, kas ietver arī kiberdrošību

12. ATZĪST, ka kosmosam ir liela nozīme tajā, kā tiek demonstrēts klimata pārmaiņu mērogs un tas, ka ir steidzami jārīkojas, lai mazinātu to negatīvo ietekmi; un UZSVER, ka pastāvīgi ir cieši jāuzrauga klimata un biodaudzveidības stāvoklis un jāizmanto visas esošās kosmosa tehnoloģijas un lejupējie pakalpojumi, lai darītu iespējamu Savienības ekonomikas zaļo pārkārtošanos; un UZSVER vajadzību kosmosa lietojumus, pakalpojumus un datus izstrādāt un izmantot ciešā sadarbībā ar galalietotājiem, ieinteresētajām personām un kosmosa nozari visās dalībvalstīs;

13. IZCEĻ, ka kosmosa nozares attīstības atbalstam dalībvalstīs var izmantot Atveseļošanas un noturības mehānismu līdztekus kohēzijas un reģionālās attīstības fondiem un Sociālajam fondam, jo kosmosa infrastruktūra, dati, pakalpojumi un lietojumi palīdz sasniegt visus trīs galvenos attiecināmības kritērijus: klimatrīcību, mazoglekļa ekonomiku un viedo mobilitāti;
14. UZSVER, ka ir jāintegrē esošās un jaunās speciālās zināšanas dažādās tādu jaunu revolucionāru tehnoloģiju jomās kā, piemēram, mākslīgais intelekts (*AI*), kvantu tehnoloģijas, robotika un blokķēdes visā kosmosa vērtības ķēdē, lai maksimāli palielinātu vērtības ieguvumu sabiedrībai un uzņēmumiem;
15. AICINA Komisiju apzināt iespējas izstrādāt uz kosmosu balstītu Savienības globālo drošu sakaru sistēmu, kuras pamatā būtu esošās un turpmākās spējas *GOVSATCOM* komponentā, pilnībā ievērojot Savienības kosmosa programmas budžetu un pašreizējo Savienības kosmosa programmas komponentu īstenošanu;
16. UZSVER, ka ir svarīgi sekmīgi īstenot *Copernicus* un laikus sasniegt pilnu *Galileo* operacionālo spēju;
17. NORĀDA, ka norises kosmosa nozarē, cita starpā arī *New Space*, var ievērojami veicināt kiberdrošībai nepieciešamo augsto tehnoloģiju izstrādi Savienībā un ka Savienības kosmosa programmas komponentu un citu iniciatīvu, piemēram, *EuroQCI*, sinerģētiska izmantošana var būt izdevīga dalībvalstu kritiskajai infrastruktūrai; un ATZĪMĒ, cik svarīgs esošās kosmosa infrastruktūras aizsardzībā ir kosmosa situācijas apzināšanās komponents, cita starpā arī kosmisko objektu novērošana un uzraudzība;

18. UZSVER, ka ir jānodrošina kosmiskās telpas ilgtspējīga izmantošana, ņemot vērā to, ka pieaug gan to valstu skaits, kuras pirmo reizi iesaistās kosmosa darbībās, gan kosmosa nozares jauno rīcībspēku skaits, un to, ka ir jāīsteno ANO *COPUOS* pamatnostādnes par kosmiskās telpas ilgtermiņa ilgtspējīgu izmantošanu; UZSVER nepieciešamību turpināt diskusijas par kosmosa satiksmes pārvaldības (*STM*) attīstību un veikt šajā sakarībā pasākumus politiskā, juridiskā un tehniskā līmenī; un ATZĪMĒ nozīmi, kāda ir pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" satvarā izsludinātajiem mērķtiecīgajiem uzaicinājumiem iesniegt pētniecības un inovācijas priekšlikumus *STM* jomā, un potenciālu jaunam inovāciju tirgum, lai nodrošinātu kosmiskās telpas ilgtspējīgu izmantošanu;

IV. Prioritārās darbības

19. aicina Komisiju, *EUSPA* un dalībvalstis strādāt pie saikņu stiprināšanas starp kosmosa nozari un ar kosmosu nesaistītajām nozarēm, lai uzsvērtu kosmosa tehnoloģiju, pakalpojumu un datu nozīmi, reaģējot uz dažādām politikas vajadzībām, un nodrošinātu iespējas kopīgi izstrādāt kosmosa ekosistēmas visās dalībvalstīs, kuras ir ieinteresētas šādā izstrādē;
20. ATKĀRTOTI APSTIPRINA nepieciešamību atbalstīt *New Space* sektoru un tā nozīmi Savienības kosmosa ekosistēmā, ievērojot *New Space* pieeju, kā izklāstīts Padomes secinājumos "*New Space* cilvēkiem", un tajos noteiktās prioritārās darbības;
21. AICINA Komisiju un *EUSPA* atbalstīt pragmatiskus risinājumus kosmosa ekosistēmu izstrādes veicināšanai dalībvalstīs, izmantojot tādas esošās rīcībpolitikas un programmas kosmosa jomā kā *CASSINI* vai "Apvārsnis Eiropa", un uzlabot sinerģiju, piemēram, ar Eiropas Aizsardzības fondu, programmu "Digitālā Eiropa" un Eiropas Inovācijas padomi;

22. AICINA Komisiju un *EUSPA* pastiprināt sadarbību ar dalībvalstīm, veicot dažādus pasākumus un popularizējot Savienības kosmosa programmu; ATZĪMĒ, ka dalībvalstīs ir jāpadziļina izpratne par visiem esošajiem Savienības finansēšanas instrumentiem, kas ir pieejami kosmosā balstītu projektu finansēšanai, piemēram, "Apvārsnis Eiropa", Reģionālās attīstības un kohēzijas fondi, *InvestEU*, Atveseļošanas un noturības mehānisms, piekļuve riska finansējumam, inovācijas partnerības ar Eiropas Investīciju bankas finansējuma starpniecību; un ATZĪMĒ, ka atbalsts dalībvalstīm ir noderīgs arī, lai kosmosa tehnoloģijas, datus un pakalpojumus iekļautu valsts rūpniecības rīcībpolitikās, valstu operacionālajās programmās un valstu atveseļošanas un noturības plānos;
23. AICINA Komisiju pievērsties attiecīgajiem regulatīvajiem un standartizācijas jautājumiem, lai nodrošinātu Savienības kosmosa pakalpojumu ieviešanu, veikt atbilstīgas darbības un, ja iespējams, atbalstīt dalībvalstis to centienos izveidot labvēlīgu tiesisko regulējumu Eiropas kosmosa datu un pakalpojumu ieviešanai; un AICINA *EUSPA* savas kompetences ietvaros atbalstīt Komisiju standartizācijas un sertifikācijas darbībās.
-